

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce Banská Bystrica

číslo 37, rok 2013

*Drahí bratia a sestry v Christu! Christos svojím dielom spásy (narodením, ukrižovaním, smrťou, vzkriesením a nanebovstúpením) vo svojej bohoľudskej Osobe spojil ľudstvo s Božstvom. K tomuto uzdraveniu ľudstva sa človek pripája Krstom, keď prestáva byť synom prvého Adama, a je prijatý za syna Adama druhého – Christa. Zatiaľ, čo ľudstvo starozákonné (a nekresťanské) nemôže prijať Svätého Ducha, potom na uzdravené, očistené a Bohom navrátené ľudstvo je 10 dní po Nanebovstúpení Pána zoslaný Svätý Duch, tretia Osoba Božej Trojice. Kresťanský život je vlastne život vo Svätom Duchu, ktorý dáva človeku svoje dary: **dar nadprirodzenej lásky, dar múdrosti, dar prehliadnutia klamu, dar poznania Boha a poznania svojich hriechov a svojej choroby, dar pravej modlitby.** Svedectvo o činnosti*

Svätého Ducha v Cirkvi sa nachádza v duchovnom živote kresťanov. Zvlášť na miestach, kde je duchovný život zvlášť intenzívny (monastiere), je pôsobenie a dielo Svätého Ducha zjavne viditeľné. Dar Svätého Ducha je kresťanovi udeľovaný pri svätej Tajine myropomazania a udržuje sa modlitbou.

*Svätý Siluán Atoský hovorí: „**Jedna vec je v Boha veriť a iná vec je Boha poznať.**“ Naznačuje tým, že nestačí v Boha slepo veriť, ale je potrebné Boha spoznávať. Veriť v Boha sa dá aj mimo Cirkvi, ale poznávať Ho môžeme jedine v Cirkvi.*

sestra v Christu Jana

Listy valaamského starca schiigumena Jána

Stodvanásty list, O eucharistii

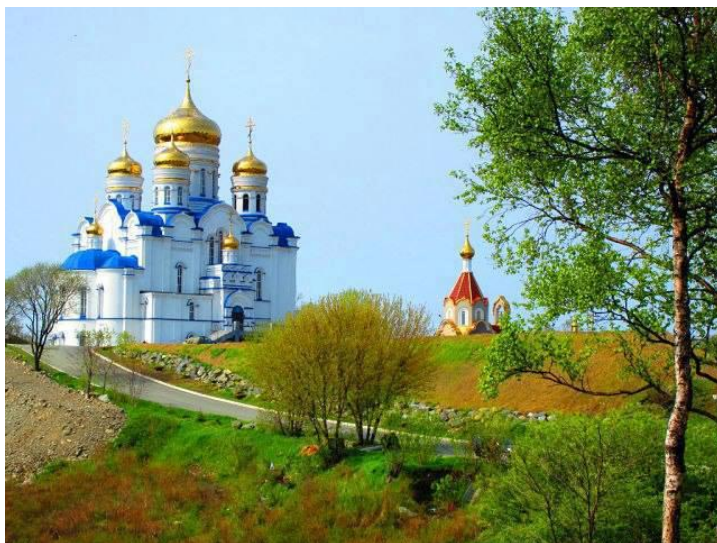
Je to tak veľké tajomstvo, ktoré prevyšuje všetky cnosti. Cirkev v ňom vidí

zázrak Božej všemohúcnosti, podobne ako v stvorení sveta z ničoho. K svätému prijímaniu máme pristupovať s tak čistým svedomím, nakoľko nám budú stačiť naše sily, pretože sa v ňom zjednocujeme s Christom. A akože sa môžeme zjednocovať s Christom,

ak k niekomu cítime nepriateľstvo, povýšenectvo alebo odsúdenie. Apoštol Pavol hovorí: „...lebo kto nehodne je a pije, odsúdenie si je a pije“ (1Kor 11, 29). Na začiatku modlitby k prijímaniu je povedané: „Človeče, chcjúc prijať Telo Pánovo s bázňou pristúp, aby si nebol spálený, lebo ohňom je. Než prijmeš Božiu Krv na zjednotenie, prv sa zmier s spôsobiacim ti bolesť, až potom sa odváž božský pokrm jest“. Počuješ prijímajúci? Zmier sa aj s tým, kto tebe spôsobil bolesť. Na konci modlitby je ešte povedané: „Na Božiu Krv, človeče, s bázňou pozeraj, lebo je nedôstojných spaľujúcim ohňom“.

K svätému prijímaniu pristupuj s uvedomením si svojej hriešnosti, jednoducho a zbožne, uvedomujúc si, že prijímaš Telo a Krv Pána. A pretože my z prirodzených dôvodov nemôžeme jest telo a krv (človeka), Pán nám hriešnym vo svojej milosti doprial prijímať svoje Telo a Krv v podobe chleba a vína.

Stotrinásty list

Znovu sa zopakovali tvoje útrapy. Čo robiť? Nie je to bez Božej vôle, ak sa Pán stará o vtáctvo, nebudaj zabudne na teba? Nezabúdaj na modlitbu, pomôže Ti.

Píšeš: „Odpustí mi Pán?“. Táto myšlienka je diabolská, v celej svojej zlobe ti naháňa strach, ale nepočúvaj ho. Niet takého hriechu, ktorý by prevyšoval Božie milosrdenstvo.

Apoštol Karp sa modlil k Pánovi, aby potrestal dvoch hriešnikov. Jeden heretik stiahol do svojej herézy pravoslávneho a apoštol sa modlí k Pánovi, aby ich potrestal. Pán mu zjavil toto: Otvorilo sa nebo, zažiarilo ostré svetlo. Apoštol sa pozrel hore a uvidel Pána. Pán mu povedal: „Teraz sa pozri dole“. Apoštol sa pozrel dole a uvidel tých dvoch na kraji rokliny, v ktorej bol hrozný, veľký had. Pán hovorí apoštolovi: „Chceš, aby som potrestal týchto hriešnikov?“. Apoštol sa zaradoval, že obaja budú potrestaní. Vtedy Pán poslal dvoch anjelov, aby tých hriešnikov zachránili a apoštolovi povedal: „Bi ma a ukrižuj druhý raz, stále som pripravený trpieť za hriešnikov“. Týmto sa videnie skončilo.

Hľa, aké je veľké Božie milosrdenstvo. Pán je stále pripravený trpieť za hriešnikov, a ty pochybuješ o tom, či ti Pán odpustí.

Ja hriešny modlím sa k Pánovi, aby vám Svojím milosrdenstvom dal zhovievavú trpezlivosť bez reptania znášať všetko vaše utrpenie. Prosím o vaše sväté modlitby.

Stoštrnásty list, 13.4.1956

Bohom milovaný otec!

Dostal som váš list, v ktorom píšete, že duchovný život sa na vás nelepí, že vaša modlitba je rozkúskovaná, že vás napáda skleslosť, lenivosť, akási suchosť a ľahké zúfalstvo.

V tomto dočasnom živote to ani ináč nemôže byť. Musíme prežívať všelijaké trampoty ako loďka na mori v čase silného vetra, v čase dažďa, či silnej búrky, pri ktorej až sťažne praskajú, alebo musíme očakávať, že narazíme na útes skrytý pod vodou. V takýchto ťažkých chvíľach je dobré poprechádzať sa v lese a popozerať sa, ako veвериčky skáču z jedličky na jedličku a vtáctvo chváli Pána. Iba úbohý človek je skleslý a trápi sa. Tiež je dobré sa s niekým vtedy porozprávať. Tento ťažký stav však liečia trpezlivosť, modlitba a čas. Trápia ťa ešte staré návyky. Áno, je ťažké ich znášať, ale nebuď kvôli nim skleslý a nezúfaj.

Ctihodný Ján Lestvičnik hovorí: „Veľmi často staré návyky mučiacim spôsobom ovládajú nás a tých, ktorí oplakávajú svoje hriechy, no netreba sa tomu čudovať. Slovo o osudoch a pádoch je pre nás temné a žiaden um ho nedokáže pochopiť. A nediv sa tom, keď aj každý deň padneš, len neschádzaj z Božej cesty, ale mužne a bez rozpakov stoj, anjel, čo ťa chráni si bude vážiť tvoju trpezlivosť“.

Ctihodný Mojžiš hovorí: „Sila pre snažiaceho sa získať cnosti spočíva v tom, aby nebol malodušný, keď padne, ale pokračoval na svojej ceste“.

Nepadať je typické iba anjelom. Hľa, čo hovorí svätý Efrem Sýrsky: „Askéta by mal vedieť toto: Nakoľko je duša neporovnateľne vyššie tela, natoľko aj duševné cnosti osobitne Bohom menované a Boha napodobňujúce sú vyššie než telesné cnosti a duševné nedostatky sú ťažšie a škodlivejšie než tie telesné, hoci neviem, prečo to mnohým rozumným uniká. Opilstva, smilstva, krádeže a im podobných nedostatkov (ako takých, pred ktorými sa všetci vystríhajú a boja sa ich) sa stráňa, ale nevšímajú si omnoho horšie nedostatky a to duševné, ako závisť, zlo pamätlivosť, namyslenosť, zloba a koreň všetkých zlôb, chamtivosť“. Niektorí tomu možno nebudú rozumieť, ale ctihodný to povedal správne, keď porovnal duševné nedostatky s telesnými. Bohom menovaná cnosť je láska, lebo samotný Boh je láska.

Napísal som vám to nie zo zhovievavosti, ale pre informáciu, aby ste duchovný život chápali v širšom ponímaní. Najdôležitejšie zo všetkého je, aby ste sa snažili byť pokojní a nestarať sa do cudzích vecí, stráňte sa rôznej nezmyselnej mnohovravnosti, čítania novín a vyzvedania sa novostí. Svätí Otcovia povedali: „Akým mních vyšiel

z kelie, takým sa už do nej nevráti“. O novinách a vypočutých novostiach je zbytočné hovoriť.

Ak niečomu nebudete rozumieť, napíšte. Budem sa snažiť odpísať natoľko, nakoľko mňa hriešneho poučí Pán. Mám už 83 rokov a ďakujem Bohu, lebo mám dve potešenia. Prvým je to, že mám ešte dobrý zrak a môžem voľne čítať. Druhým je to, že sám seba obslúžim a o svojich chorobách nehovorím.

Prosím vás o vaše sväté modlitby.

Stopätnásty list

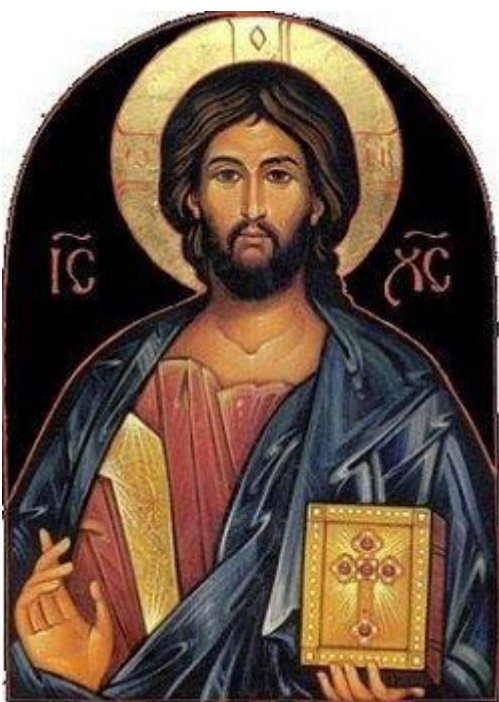
Srdečne vám ďakujem za obraz ctihodného Serafima. Pozorujem jeho život a skúmam svoj pustý život. Je mi zle, aj vlasy na hlave by som si trhal pre svoje lajdáctvo. Môj život v tomto údolí náreku sa blíži ku koncu a moje pominuteľné telo vzaté zo zeme sa do zeme vráti. Píšem tieto riadky a plačem, Pane! Pomôž mi hriešnemu barbarovi priniesť skutočné pokánie podobné tomu mnícha Seluana, ktorého som len nedávno pochoval, ktorého si učinil dôstojným prijať sväté Dary od mňa nedôstojne nosiaceho svetlé cirkevné rúcha a volat' sa vysluhovateľom a vykonávateľom božskej liturgie, znovu plačem. Končím písanie a líham si do postele, stále plačem, slzy sa mi valia potokom. Je ticho, oheň zhasol, bratia už tiež spia a ja znovu plačem.

Márnivý svet pokračuje vo svojom živote, a moje hriechmi naplnené telo leží v chladnom hrobe, telo je vzaté zo zeme, preto sa do zeme aj vráti, ale duša sa vráti k Bohu, ktorý nám ju dal. A čo som získal pre budúci život? A! Mučeníci ukážu svoje

jazvy za Christa, ctihodní podvihy, a ja čo? Navliekol som na seba schimu, pred Evanjeliom a bratmi som sľuboval niest' podvihy, a ako žijem? Stále plačem. Vstal som a umyl som sa. Našiel som malú sviečočku. Pokračujem v písaní. Napísal som Ti nerozumné pre nerozumnosť moju, ale nie som nerozumným, lebo som Ti napísal, čo prežívam, a ak sa mi budeš smiať, nebudem preto nariekať. Ale za moju mnohovravnosť, lebo niekedy veľa hovorím, by som si na svoje ústa zavesil zámku, no nedá sa mi to teraz urobiť, lebo duchovníctvo a služba mi v tom bránia....

Stošestnásty list, 24.1.1956

Jeden diakon mi povedal nasledujúce: „v nedeľu v čase slúženia svätej liturgie, po prijatí Eucharistie tvár kňaza – mnícha ... žiarila ako ctihodnému Serafimovi Sarovskému. Pozeral som na neho a nedokázal som spustiť zrak z jeho tváre, tak príjemne bolo na neho hľadiet“.

Tento kňaz – mních sa ničím osobitým nevyznačoval. Žije jednoducho, je pracovitý, zúčastňuje sa na všetkých monastierských prácach. Viac už o ňom nebudem písať, prorok bez česti v otčine svojej.

Sláva, Pane, Tvojej svätej blahosklonnosti k ľudskému pokoleniu, lebo Ty nám hriešnym tak hojne dávaš svoje blahodátne dary vo všetkých cirkevných tajinách, a osobite na božskej liturgii v svätej Eucharistii, lebo v nej sa zjednocujeme s Christom. Prístupovať k svätej Eucharistii musíme zbožne, jednoducho, bez napätia, s vedomím svojej obrovskej hriešnosti a nezarmucujúc sa, ak niekedy pociťujeme akúsi suchosť či chladnokrvnosť. Ale aj o dosiahnutie zbožnosti, plesanie srdca, či osvietenie tváre, ako u spomenutého mnícha sa nemáme snažiť. Toto je záležitosť Božej blahodate, komu, kedy a aké dary dá podľa svojho uváženia.

Stosedemnásty list, 28.1.1956

Pán povedal... Proste, a bude vám dané, klopte a bude vám otvorené.

Ja hriešny mám takýto zastaraný zvyk, ktorý ma dlho mučí, bojoval som s ním a prosil Pána, aby ma ho zbavil, ale Pán mi nepomohol. Čítam knihy svätých Otcov, a teoretický ovládam spôsoby boja s vášňami.

Svätí Otcovia hovoria: že vášne prichádzajú takouto postupnosťou: najprv sa nás iba dotknú, potom sa s nimi zjednocujeme, následne nás uväznia, potom nasleduje samotná vášeň a trápenie s ňou. Ak sa dokážeme zbaviť, odseknúť ten prvý kontakt (dotyk), tak hneď na prvý raz sa oslobodíme od celej vášne. Ale ja pre svoju hriešnosť a lenivosť som padol do zajatia vášne, bojoval som a modlil som sa, no zo zajatia som sa nevyslobodil. Raz mi bolo tak ťažko, uvedomil som si svoju chorobu a slabosť, že som zvolal k Pánovi: Pane, pomôž mne hriešnemu zbaviť sa tej vášne a Pán mne hriešnemu pre svoje milosrdenstvo pomohol cez ľudí, hoci to urobili neuvedomele, ale ja som jasne pocítil, že to bola pomoc Božia.

Modlil som sa aj pred tým, ale očividne to nebolo srdečné, ale viac som sa spoliehal na svoje sily, a nie na Božiu pomoc. A hľa, Pán ma poučil, aby som si zapamätal Jeho slová „bezo Mňa nemôžete urobiť nič“.

Sláva, Pane, Tvojmu svätému milosrdenstvu.

K o n i e c

preložil: prot. Marek Ignacik

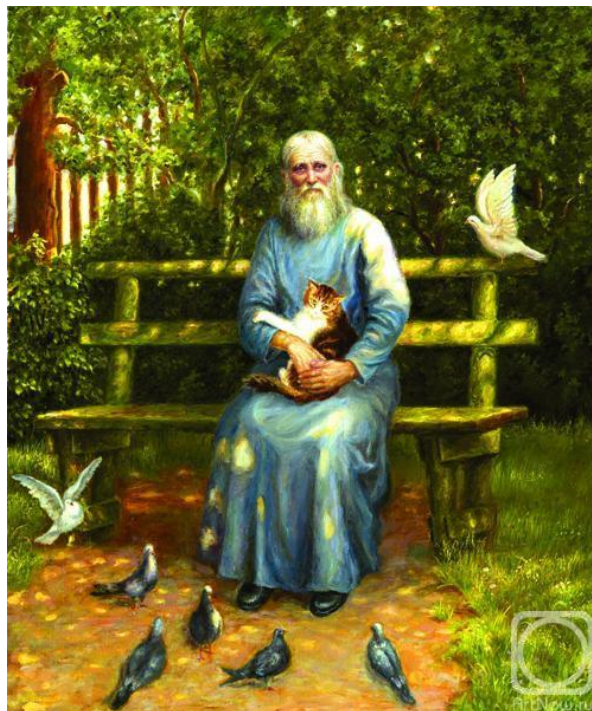
Nikolaj Gurjanov

Dnes, keď sa spomenie meno starca Nikolaja Gurjanova, len málokomu z veriacich v Rusku by toto meno nebolo známe. Dokonca, i ďaleko za hranicami, je známy ako jeden z najobľúbenejších a najváženejších duchovníkov ruskej Cirkvi v ťažkých časoch 20. storočia.

Otec Nikolaj patril k pokoleniu vyznávačov, ktorí za vieru a vernosť Bohu pretrpeli nenávisť mocných sveta, kruté vypočúvania, väzenia a nakoniec vyhnanstvo. Aj po tom, čo bol prepustený na slobodu, ďalšie roky svojho života prežil v ústraní, pri práci a modlitbe na odľahlom rybárskom ostrove Zalit. Nezanechal za sebou žiaden súbor teologicko - asketických prác, jednak jeho krátke a jednoduché rady dokázali a dokážu trhať srdcia „prostáčikov“ aj „mudrcov“, a pre mnohých sa stal tým človekom, ktorý ukazuje na cestu k Bohu.

Narodil sa 24. mája 1909 v kupeckej rodine v dedine Čudskije v sankt-peterburgskej oblasti. V r. 1926 ukončil pedagogické učilište a v r. 1929 získal neplné pedagogické vzdelanie v Leningradskom učiteľskom inštitúte, odkiaľ bol vylúčený, keďže sa angažoval

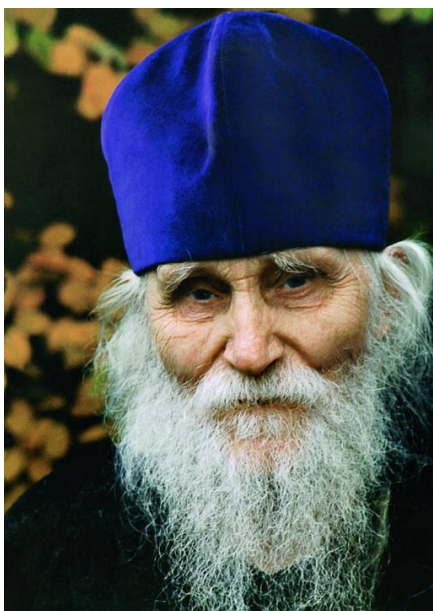
proti zatvoreniu chrámu. Hneď na to bol zatknutý a sedem rokov strávil v Syktyvkare vo väzení. Po svojom prepustení, až do času 2. svetovej vojny, učil v školách tosnenského rajónu. Keďže mal zdravotné problémy, ku ktorým prišiel na ťažkých prácach v lágri, nebol odvedený na front. Keď v roku 1942 Stalin povolil znovuotvoriť niektoré duchovné školy v Rusku, Nikolaj vstupuje do Vilenského duchovného seminára, kde bol po dvoch semestroch metropolitom Sergejom (Voskresenským) vysvätený na kňaza. Slúžil na niekoľkých farnostiach Pobaltska. V r. 1949 - 1951 diaľkovo ukončil seminárne vzdelanie v Leningrade. V r. 1958 prišiel na ostrov Zalit, na ktorom prežil ďalších 44 rokov svojho života. Tu aj dokončil svoju misiu, ktorú mu zveril Hospodin, keď 24. augusta 2002 odišiel do Nebeského kráľovstva pokoja, ku svojmu Stvoriteľovi.

V zozname faktov jeho životopisu nie je žiadnej zmienky, že by prebýval v nejakom monastieri, alebo bol vedený nejakým skúseným duchovníkom. Aj to

svedčí o tom, že dary Božej milosti, ktoré v sebe mal, ktoré cez neho pôsobili, sa v ňom prebúdali a formovali pod priamym vedením Božím. História Cirkvi pozná takých velikánov duchovného života, ktorí k výške duchovnej úrovne došli bez viditeľného vodcu - prepodobný Pavol Tébsky, Antonij Veľký, Mária Egyptská a ďalší.

Avšak, fenomén Zalitského starca nie je iba v tom, že sa vyformoval do neobyčajnej duchovnej sily sám, bez duchovného vodcu, ale že sa formoval v tom najtragickejšom období života ruskej Cirkvi, keď krajinou vládla bezprecedentná kampaň na likvidáciu cirkevného života.

Do r. 1937 boli prakticky všetky ruské monastiere zničené, mnísi a mníšky vystrelaní alebo poslaní do lágrov, a tí, čo sa zachránili, žili pod najprísnejšou kontrolou bezpečnostných služieb. Akékoľvek tajné pokusy udržať tradíciu mníšskeho života boli kruto vykoreňované. V tejto dobe rastúcej hrôzy bezbožného režimu, kde už deti prechádzali tvrdou ateistickou výchovou, Božia prozreteľnosť si pripravovala „starca“ – osobu nebývalej hĺbky a výnimočnej sily ducha.

Čas „zjavenia sa“ starca Nikolaja, keď sa otvorili dvere jeho biednej kémie pre všetkých potrebujuúcich, je tesne zviazaný s pádom sovietskeho režimu. Bol to nielen čas vyhlásenia demokratických „slobôd“, ale aj počiatok druhého pokrstenia Rusi, keď sa novootvorené chrámy ruskej Cirkvi začali naplňať množstvom novoobrátených.

Otec Nikolaj do ľudských srdc vlieval neochvejnú nádej v Božiu milosť. Hovoril: **„Keď ty žiješ s Christom, On žije v tebe - a potom je všetko ľahšie“**. Mnohí na neho spomínajú ako na velikána Ducha, ktorý bol obdarený mimoriadnym darom duchovného videnia a poznania Boha. Bol tak blízko Boha, že sa v ňom

naplňovali slová Písma, že „chodil s Bohom“, a podobne ako proroci, necítil sa schopným vyjadriť Boha zemskými slovami... Z plnosti Svätého Ducha, ktorý v ňom prebýval, stále opakoval: **„Vždy som s Hospodinom... Vidím a cítim, že On je vždy so mnou... Neochvejne verte v Boha, len pravoslávna viera vás zachráni v týchto ťažkých časoch... Ved' Boh Sám povedal: „Ja Som s vami po všetky dni, do skončenia sveta“ (Mt 28, 20).**

Všetky slová a rady Bohonosca našich dní, starca Nikolaja, boli hlboko preniknuté učením Pravoslávnej Cirkvi. V jeho tvári Hospodin odkryl žiariaci Svietnik – Christa, ktorý svietil na cestu mnohým., odkrýval Cestu, po ktorej sa nejde nohami, ale dušou – Christa, Spasiteľa: „Ja Som Cesta, Pravda i Život: Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze Mňa“ (Jn 14, 6). Starec Nikolaj hovoril: **„Kto nájde túto Cestu, toho Sám Christos poniesie na Svojich rukách!“** Tento Boží človek, pokorný duchom, neobyčajne jednoduchý, bol horlivým nositeľom Pravdy, Viery, z celého srdca milujúcim Christa...

Pravda - je večná a nemenná, a pravdu stále sprevádza láska, neoddeliteľná od pravdy, ako je teplo neoddeliteľné od slnečného svetla. Preto stále hovoril o Bohu – **„Bohu, Ktorý nie je krutým sudcom, ale Najmilostivejším Otcom, Ktorý rešpektuje našu kráľovskú slobodu, ale trpezlivo čaká zblúdivého človeka, kedy sa sám navráti k Nemu“.**

Zvlášť ľutoval tých, ktorí sa sami vedome postavili proti Christovi, ktorí si sami vedome vybrali večný oheň. Preto mal otec Nikolaj len jedno želanie: Aby sa všetci spasili. **„Tých, ktorí idú proti Bohu, treba ľutovať... Ich čaká iba peklo... Ak človek vo svojej duši neodkryje Boha – celý jeho pozemský život nemá žiaden zmysel“.** Možno ovládnuť

celý svet, všetky krajiny, no vnútri bude nespokojnosť a prázdnota, pretože

srdce človeka bude bez Boha! Stále pripomínal tragický biblický príbeh Kainovej histórie – Kain, dalo by sa povedať, vládol celej zemi, mohol ju obrábať, brať z nej všetko, čo urodila, naložiť s ňou podľa svojej vôle... A čo urobil? Zabil svojho brata, pretože jeho duša bola prázdna, vyhladovaná a závistlivá, i nebolo v nej Boha. Ved' len Hospodin môže nasýtiť dušu človeka. **„Keď nájdeš Boha, – hovoril starec, – v tebe bude žiť celé nebo, s celou jeho nekonečnou velebou a božskou krásou, s ktorou sa nedá nič na zemi porovnať... Toto je plnosť lásky človeka k Bohu“.**

Otec Nikolaj všetkých zapálene utvrdzoval vo viere, že **„Boh je vždy blízko človeku!** On – je najvernejším Priateľom, ved' aj v Evanjeliu nám hovorí: „Vy ste Moji priatelia“ (Jn 15, 14). On – Ktorý je Živý, počuje nielen naše modlitby a prosby, no ešte pred tým, než Ho začneme prosiť, nám dáva všetko potrebné pre náš život. **Len vždy sa k Nemu treba obracať s láskou a dôverou“.**

Zalitský starec neustále zasieval do ľudských srdc nádej v Božie milosrdenstvo. Zvlášť teraz, keď sa neustále hovorí o posledných časoch, je taká nádej na spasenie človeku prepotrebná. Duchu temnôt sa úžasne darí aj medzi kresťanmi zasievať strach a beznádej z našej doby, kde sa nemožno spasiť, kde blahodať Božia vyhasla v chrámoch a monastieroch, že niet skutočných duchovníkov, ... len aby sa hovorilo o ňom, o diablove a jeho všemoci vo svete. Starec upozorňoval na toto zlo, ktoré chce takto pohltiť aj srdcia verných – **„Prečo by sme mali celý čas hovoriť o Antichristovi, keď naším životom je Christos! Všetko je v ňom a od Neho pochádza! Christos, hovorí nám Evanjelium, je Radosť, v ktorej niet strachu... Je Láska, ktorá nepozná a vyháňa strach... S Christom, my pôjdeme na muky, na Golgotu i na kríž, no spolu s Ním vstaneme do Života, do Večnosti...“**

„Samozrejme, naša doba je ťažká a zlá, množstvo každodenných udalostí dokáže duchovne ubíjať, no treba nám mať neustále na pamäti, - stále hovoril otec Nikolaj, - **že kdekoľvek by sme boli, po akejkol'vek ceste by sme šli – S nami Boh! Drahí moji! Hospodin je stále s nami,... tak On túži po**

človeku!“ Na všetky zvedavé otázky a pokušenia ohľadom konca vekov starec odpovedal: „**Boh riadi svetom! Christos Voskrese! Nestrácajte túto paschálnu radosť!**“

Ľudí, ktorým Boh načúva, ťažko opísať slovami, sú záhadní a tajomní... Svet nedokáže pochopiť hĺbku ich vnútornej nebeskej krásy. Sv. Simeon Teológ hovorí, že len svätý môže pochopiť svätého..., tak aj my, iba ako malé jazierko odrážajúce lúče slnka, môžeme s vd'ačným srdcom spomínať na svätého pastiera, duchovníka a otca vedúceho nás k večnému životu, **akým bol aj svetlý starec, horiacim duchom pre večnú blaženosť, otec Nikolaj, tajný biskup, v schime Nektarij.**

Mníšstvo a súčasnosť

Dokončenie z minulého čísla

Čisto prakticky sa to, samozrejme, konalo pri vstupe do toho alebo iného spoločenstva so záväzkom zostať v bratskom spolunažívaní pod vedením duchovníka spoločenstva. Prvé spoločenstvá ale neboli ohraničené *stenami* monastiera. Boli to skupiny ľudí, ktoré sa schádzali okolo učiteľa, a nič iné ani nehľadali. Ale preto, aby sa dostali do takého stavu, do takej vnútornej odolnosti si dávali záväzky k tomu, čo my nazývame mníšskymi sľubmi, ktoré sa prevádzajú v súčasnosti. Podmienky, ktoré človeku dovoľujú neochvejne pred Bohom stať, nehľadajúc Ho nikde, iba ak v hĺbke vlastnej duše, ktorej sa dotýka sám Pán. Sú to sľuby: poslušnosť, nechamtivosť a nevinnosť.

Poslušnosť vidíme v opisoch životov svätých. Poslušník, žiak toho alebo iného starca, učiteľa bez reptania plní všetko a nepýta sa na to čo mu starec prikázal. Dokonca aj veci, ktoré sa nám zdajú byť prázdne, zbytočné, absurdné plní, nezamýšľajúc sa, vidiac v hĺbke svojej duše, že za tým, čo mu je prikázané a že za týmto chovaním sa skrýva cieľ a sám seba môže prerásť, ak bude plniť vôľu starca. Poslušnosť spočíva v tom, aby sa plnili cudzie príkazy bez reptania: bez vonkajšieho reptania a potom bez vnútorného reptania. Toto sa nedá získať naraz. Existuje rozprávanie o tom ako starec dal príkaz mníchom, ktorí boli okolo neho, vysmievať sa nováčikom, ktorého si vážil a ktorého chcel vychovať až *do výšky* jeho schopností. Keď vchádzal do chrámu, začali sa mu smiať a vyháňať ho: „Ako sa opovažuješ ty taký, aký si, vstupovať do Božieho domu?“ Utekol. Starec sa ho opýtal, čo pocítil. Povedal mu, že pocítil hnev, ktorý

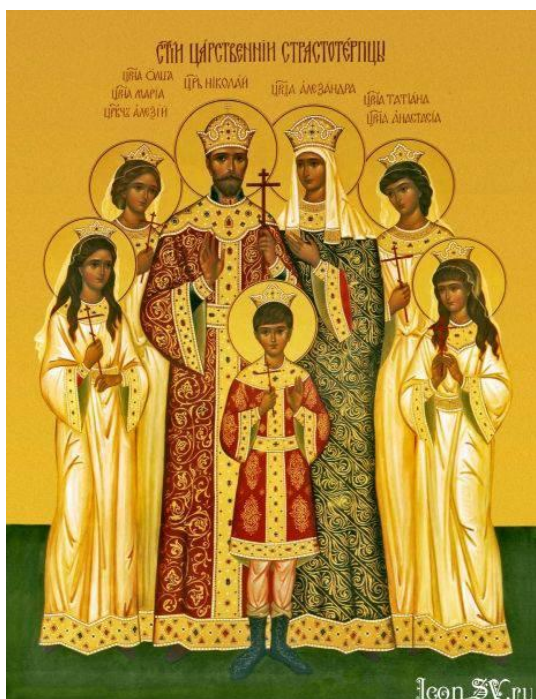
zvýraznil rôznymi hroznými nadávkami a slovami. O týždeň sa zopakovalo to samé. Ale poslušník sa celý týždeň zamýšľal nad tým, čo sa nad ním uskutočnilo a čo sa udialo v ňom. Keď sa zopakovalo to isté znovu, vyšiel z chrámu. Keď sa ho starec opýtal, čo sa v ňom odohralo, keď ho vyhánali, odpovedal, že sa nahneval, ale mlčal. A keď sa to stalo tretí raz, starcovi povedal, že nielen mlčal, ale sa ani nenahneval. Toto je príklad toho, ako človek postupne môže načúvať tajomnému chodu počínania svojho starca a prerásť samého seba.

Ale poslušnosť nepozostáva iba v tom, aby počúvol či vypočul ten alebo iný príkaz a splnil ho spočiatku s odporom potom s dobrou vôľou a nakoniec s radosťou. Poslušnosť ďalej spočíva v tom aby sa mních naučil celou svojou bytosťou, srdcom, umom aj telom *počúvať* toho, kto hovorí. Cieľ poslušnosti je v konečnom dôsledku naučiť konkrétneho živého človeka počúvať hlas vlastného svedomia a počuť hlas Boží znejúci v Evanjeliu, znejúci v hĺbinách jeho duše v mlčaní v modlitbe v tichosti, aby bol človek pripravený celou svojou bytosťou započúvať sa do slov, zahľadiac sa do pôsobenia toho učiteľa, ktorého si vybral a s ktorým sa môže vnútorne spojiť tak, aby prerástol samého seba, aby vyrástol do výšky svojho učiteľa a postupne aj vyššie. Toto vidíme v životoch svätých, ktorí boli vychovávaní v monastieroch ľuďmi, čo boli dobrými učiteľmi ale sami nevyrástli do tej miery duchovnej svätosti, ktorú dosiahli ich poslušníci. Mníška poslušnosť je spočiatku školou a potom takou otvorenosťou, takým vnútorným mlčaním, ktoré dovoľuje počuť Boha, prerásť samého seba a vliať sa do tajomstva spojenia sa so Živým Bohom. Inými slovami môžeme povedať, že cez poslušnosť človek smeruje k tomu o čom apoštol Peter hovorí tak smelo: „*Sme povolaní stať sa účastníkmi Božskej prirodzenosti*“, spočiatku sme povolaní pripojiť sa k blahodati, to jest nechať sa prenikať Jeho Božou prítomnosťou a potom sa stať Bohu podobnými, živými údmi Christovho Tela, miestom prebývania Svätého Ducha, stať sa nádobou, ktorá je preniknutá svätosťou.

Nechamtivosť nezávisí na chudobe či bohatstve. Nemusíme nič vlastniť ale celou svojou bytosťou snívať o bohatstve, o tom, že kedysi mi niečo patrilo. Nechamtivosť spočíva v tom, aby sme k ničomu neboli pripútaní a na ničom sme neboli závislí. V jedno zo svojich listov apoštol Pavol hovorí, že sa naučil žiť aj v biede, aj v bohatstve. Naučil sa tomu, aby ho nič nevlastnilo. Všetko, čo vlastníme, nás akoby zotročuje a činí nás otrokmi. Spomeňme si na Christovo podobenstvo o pozvaných a vybraných, o tom ako kráľ pripravil svadobnú hostinu svojmu synovi a pozval svojich priateľov. Prvý povedal, že nemôže prísť, lebo kúpil pozemok a musí ho preskúmať. Tento človek si myslel, že ten kúsok zeme je jeho. V podstate on patrilo tomu kúsok zeme. Nemohol sa od neho odlúčiť, akoby na ňom zapustil korene, už nebol slobodný a nemohol odísť. Musel ostať a ten kúsok zeme si obzrieť. Druhý povedal, že kúpil päť párov volov a musí ich vyskúšať. Tiež si myslel, že to on vlastní voly. V podstate tie voly *vlastnili* jeho. Ak sa zamyslíme nad tým, čo v našom živote predstavuje takéto vlastníctvo, je pravdepodobné, že každý z nás ráta s tým, že máme takú dôležitú životnú úlohu, že takému vlastníctvu musíme ustúpiť, že sa

nemôžeme odtrhnúť od tej práce, ktorej poslanie je naším cieľom, obsahom celého nášho života. Niekedy sa stáva, že nemôžeme podísť bližšie k Bohu, pretože, ako si myslíme, sme zaneprázdnení Božími vecami. Aký nezmysel! Tretí povedal, že nemôže prísť na svadbu, pretože sa sám oženil a jeho srdce je naplnené *svojou* radosťou. Niet v ňom miesta, aby sa podelil s radosťou iných. Toto je obraz toho, ako môžeme byť zotročení, mysliac, že to my niečo vlastníme.

V konečnom dôsledku otázka o nechamtivosti nás privádza k prvému prikázaniu blahoslavenstiev: „*Blahoslavení chudobní duchom lebo ich je kráľovstvo nebeské*“. Kto sú to tí „chudobní duchom“? Sú to tí, ktorí celým svojím vnútrom pochopili, že sú úplne závislí od Božej lásky. Boli stvorení bez opýtania, stvorení pôsobením Božím prizývajúcim ich k existencii preto aby im Sám Seba oddal úplne ako život, ako radosť, ako večnosť. Sú to tí, ktorí pochopili, že samotný život, ktorý v nich pôsobí, je Božím dychom, ktorý im bol daný, že nemajú vlastný život, ktorý *by patrilo* im, že je to dar, že to nie oni našli Boha, ale že Boh našiel ich a Boh sa im otvoril a pozval ich, Boh si ich zamiloval celým životom a smrťou Jednorodného Božieho Syna, ktorý sa stal Synom Človeka, že všetko v živote je Božím darom a že nemáme nič drahocennejšie od toho, ak by to nebolo darom. Priateľstvo je darom, rodičovská láska je darom aj láska ženícha a nevesty je darom. Ak by niečo z toho *patrilo* nám, bolo by to vytrhnuté z tajomstva lásky. Všetko, čo by som mohol nazvať svojim, by nebolo darom ani ľudskej ani Božej lásky. Preto iba tí, ktorí sa skutočne do úplnej hĺbky stali *chudobní* duchom, žijú v kráľovstve Božom, v kráľovstve, kde Boh je nimi zvoleným, vybraným, milovaným Kráľom, od ktorého pochádza všetko čo majú, čím sú. Toto je skutočne oblasť Božej lásky. Preto nechamtivosť spočíva nielen v tom, aby sme nemali to alebo ono, ale v tom, aby sme postupne dorástli do stavu „chudobných duchom“, pre ktorých je všetko láskou aj tie najjednoduchšie, prosté veci...

A nakoniec **nevinnosť**. Toto slovo je veľmi zložitú. Nevinnosť je veľmi hlboko spätá s pokorou. Nevinnosť je taký stav, pri ktorom človek dosiahol takú duchovnú celistvosť, takú duchovnú múdrosť, ktorá mu nedá odkloniť sa od Boha, odkloniť sa od čistoty, od svojej ľudskej veľkosti, to jest od služby Božiemu Obrazu v sebe samom. Toto je späté s pokorou v tom zmysle, že oba pojmy sú si veľmi blízke. Pokora je stavom človeka, ktorý je zmierený s Bohom, so svojim svedomím, so svojím blížnym, so svojím osudom aj s tými vecami, ktoré ho obkolesujú, ako o tom hovorí svätý Izák Sýrsky: *nikto sa nemôže modliť čistou modlitbou, kto sa nezmieryl s Bohom, so svedomím, s blížnymi a s tými vecami,*

ktorých sa dotýka a ktorými narába, pretože sú Božím stvorením, a preto sa k nim tiež musíme správať so zbožnosťou. Ak sa zamyslíme nad latinskými koreňmi slova „pokora“, to *humilitos*, ktoré sa doslovne prekladá ako pokora, čo pochádza z latinského slova *humos*. *Humos* – je „úrodná zem“. Svätý Teofan Zlatovnik o tom hovorí v jednom zo svojich listov: „*Porozmýšľajme, čo pre nás predstavuje zem odkryto a mlčky leží zraniteľná pred nebeskou tvárou. Z neba prijíma páľavu, ale aj slnečné lúče, dážď ale aj rosu. Prijíma tiež hnojivo čiže všetko to, čo do neho nahádzeme. A čo sa stáva? Prináša plody. A čím viac znáša to, čo my nazývame ponížením, urážaním, tým viac plodov prináša*“. A v tomto vzťahu idú nevinnosť a pokora ruka v ruke.

Mníšske sľuby, ktoré sú tak jasné zvýraznené v bohoslužbe postrihu, sú tiež sprevádzajúcimi hviezdami aj v manželskom živote. Mních sa zaväzuje dokonalej, neochvejnej *odolnosti*. V manželskom živote sa to nazýva manželskou vernosťou. Mních sa zaväzuje, že bude počúvať *celou svojou bytosťou* hlas učiteľa. V manželstve sú muž a žena povolání jeden druhého chápať, vnímať, úplne zabúdať na seba samých, navzájom sa počúvať, počúvať aj nepovedané slovo, prijímať signály, ktoré vychádzajú z duše druhého človeka. Toto je skutočná poslušnosť, pretože v nej je to zrieknutie sa samého seba, o ktorom hovorí Spasiteľ Christos. Hovorí o tom, že ak Ma chcete nasledovať, byť Mojimi učeníkmi, musíte zaprieť sami seba, to znamená odvrátiť sa od seba, odtrhnúť od seba svoj vlastný vzor, svoju pozornosť a obráťte svoje vnímanie na Mňa, Živého Boha a na svojho blížneho, ktorý je ikona, živá ikona, ktorá sa na vás obracia s modlitbou o pozornosť, o lásku, o starostlivosť, o súcit, o ľútosť, o radosť. Keď hovoríme o nevinnosti, v danom prípade je jasným, citlivým vyjadrením vernosti. Toto je celistvosť duše, toto je celistvosť umu, toto je celistvosť samotného človeka. Smilstvo, cudzoložstvo sa nezačína vtedy, keď je vykonaný telesný hriech. Uskutočňuje sa už vtedy, keď sa duša odvracia od milovaného a obracia sa na čosi, čo sa nachádza v jej okolí. A nakoniec nechamtivosť v manželstve nespočíva v tom, aby manželia úplne nič nemali. V manželstve je človek povinný starať sa o svojho manžela (manželku), o svoje deti aj o svojich rodičov. Nechamtivosť v manželstve spočíva v tom, aby *sme nič nevlastnili iba pre seba*, ale aby všetko, čo máme, prechádzalo cez naše ruky, ako dar tým, ktorí sa obkolesujú. Tu je potrebné si zapamätať, že v manželstve je prítomný tragický podvižnícky rozmer, keď človek musí premôcť sám seba, premôcť zlo, svoju obmedzenosť, musí sa otvoriť a premôcť sa mocou, blahodaťou Christa.

V mníšstve je aj opačná strana, radovanie sa z toho, že sme milovaní Bohom a že pri našej nedôstojnosti, krehkosti a hriešnosti musíme milovať Boha tou láskou, na ktorú sme prepravení, a ďakovať mu za to, že nás miluje takých, akými sme, neočakávajúc to, že sa staneme svätými, ale že nás miluje v našej chorobe, že nás miluje ako záhradník, ktorý sa stará o krehký výhonok, chrániac ho pred všetkým, čo ho môže zničiť, preto aby ten výhonok zosilnel a stal sa tým, čím sa má stať.

Aj v mníšstve, aj v manželstve je miesto pre drsný podvih aj jasanie.

preložil: prot. Marek Ignacik

Hieromonach Deiniol

pokračovanie z minulého čísla

RTE: Máme tendenciu si myslieť o centrách raného Rímsko-Britského kresťanstva, že boli v blízkosti takých miest, ako je York. Keď sa Rimania stiahli späť v piatom storočí, mal Wales tiež plne rozvinutú hierarchickú Cirkev?

o. Deiniol: Samozrejme. Oni hovoria, že Bangor-in-Arfon v severozápadnom Walese bola diecéza v tom zmysle, ako používame to slovo teraz – ako územnej oblasti od šiesteho storočia. Bede hovorí o kláštore v Bangor-na-Dee (iný Bangor) s 2000 mníchmi. Iste, boli tam taktiež keltskí biskupi.

Nemôžeme, samozrejme, hovoriť o "Keltskej Cirkvi," ako by to bola organizovaná jednotka, ktorá zahŕňala to, čo dnes nazývame Brittany, Škótsko, Wales, a Írsko do identifikovateľného nezávislého subjektu. To bolo súčasťou celosvetovej Cirkvi. Bolo to katolícke, ale nie v súčasnom zmysle "rímsky katolík" – vo viere a učení. Tam na starom kontinente bol veľký záujem o to, čo sa deje v Británii. Veľa spisovateľov hovorí o ranom kresťanstve tu a raní otcovia Cirkvi sa zmieňujú o tom taktiež – Origenes, Laktantius, Tertullián, Eusébius.

Vedeli o kresťanskej Cirkvi v Británii a mnísi zvykli cestovať na púte na východ od keltsky hovoriacich krajín. Bola tam živá evanjelizácia pozdĺž obchodných ciest a naši mnísi sa iste išli pozrieť na monastiersky život v Egypte, Svätej zemi, Ríme a

Konštantínopole. Mníšstvo sa tu podobalo viac na systém lavier než na klasické kénobitské kláštory, ktoré sa vyvinuli na Západe. Je tu tiež tradícia, že keltskí biskupi sv. Dávid, sv. Teilo, sv. Padarn boli všetci vysvätení patriarchom Jeruzalema. Podľa tradície bol jednému daný sakkos (biskupské rúcho), ďalší dostal prenosný oltár

a tretí dostal biskupských pomocníkov (zamestnancov).

Takže tam bolo spojenie s Východom, ale my nemusíme ukazovať spojenie s Východom, aby sme dokázali, že táto cirkev Keltov bola katolícka (všeobecná) a ortodoxná (pravoslávna) vo viere a učení. Áno, mali svoje miestne zvyky, ako je holenie hlavy určitým spôsobom pre kláštornú tonsúru (vstup do rádu), tak ako aj dnes nachádzame miestne zvyklosti v rôznych miestnych pravoslávnych cirkvách. A ako aj v rámci pravoslávia dnes, aj oni mali rôzne kalendáre. Po synode vo Whitby, keď si Cirkev keltských obyvateľov prispôsobila svoje miestne zvyklosti tak, aby tým zodpovedali Rímu, dostala sa pod Canterburskú správu, a tým aj pod Rím. Takže keď prišiel Veľký rozkol (v roku 1054 rímska cirkev odpadla od Pravoslávia, a tým sa odlúčila od rodiny pravoslávnych cirkví na celom svete – pozn. prekl.) cirkev bola časťou patriarchátu Západu, a išla (nasledovala) so západnými cirkvami. Canterbury ostala primárna (rozumej – vedúca) funkcia v Británii (až dodnes).

RTE: Ako invázia Normánov v 11. storočí ovplyvnila kresťanský Wales?

o. Deiniol: Vo Walese založili Normáni mnoho monastierov. V skutočnosti všetky veľké opátstva boli založené nimi. Najvýznamnejšia vec na tom bola, že kým predtým monastiere nasledovali pravoslávnu tradíciu – byť nezávislé a všeobecne samovládnuce, teraz každý monastier musel patriť k jednému zo západných náboženských rádov. Walešania si často vybrali rád Augustiánov, ako snáď najbližší k spôsobu života, na ktorý boli zvyknutí. Vo Walese bolo tiež veľa cisterciáckych rádov, ako je kláštor v Strata Floride. To je miesto, kde sa budú písať dejiny Walesu, nazvané "Kroniky princov," vo waleštine, Brut-y-Tywysogion. História Walesu začína smrťou sv. Cadwaladra, posledného Brita, t.j. Kelta, ktorý bol kráľom Británie pred tým, ako Saxoni získali korunu (pre seba). On je patrónom waleskej pravoslávnej misie. On bol známy pre jeho súcit, duchovnosť a štedrosť – dáva svoj majetok tým, ktorí sami majetky stratili, a stará sa o zástupy, ktoré boli postihnuté katastrofálnym morom, ktorý navštívil krajinu v tých dňoch.

RTE: S takým bohatým dedičstvom, čo dovolilo Walesanom a Škótom, aby urobili taký radikálny odklon od tradičného katolicizmu a reformácie ovplyvneného anglikánstva ku kalvinizmu?

O. Deiniol: Do 18. Storočia bola anglikánska cirkev vo Walese celkom umierajúca. Viedli ju anglickí, po walesky nehovoriaci, absentujúci anglikánski biskupi. Mnoho duchovných bolo tiež absentujúcich a nehovorili jazykom ľudí (v žiadnom prípade všetci vo Walese nehovorili po anglicky v tých dňoch).

Keď sa metodista Revival rozšíril v Spojenom Kráľovstve do Walesu, John Wesley a Whitfield, jeho kolega, prišli k dohode, že Wesley bude mať Anglicko ako misijné územie a Whitfield si zoberie Wales. Metodizmus sa šírila vo Walese cez snahy veľkých "buditeľov", ako Howell Harris, Daniel Rowlands, a najmä úchvatný hymnografer, William Williams

Pantycelyn, ktorého piesne sú, podľa všetkých meradiel, klasika porovnateľná s veľkými hymnografickými skladateľmi akejkoľvek kresťanskej tradície Východu alebo Západu. Tak bol ľuďom vo Walese ponúknutý živý a bohatý náboženský život v ich vlastnom jazyku.

Metodizmus sa stal populárnym hnutím na rozdiel od vysoko poangličtenej anglikánskej cirkvi vo Walese, ktorá bola v podstate cirkev vlastníkov pôdy, a na ktorú obyčajní ľudia neboli nikdy veľmi prepojení už od čias reformácie. Bežní, chudobní waleskí ľudia teraz mali formu kresťanstva pre nich, ktorá prekvitala a produkovala nejaké dobré ovocie.

Avšak Whitfield bol kalvinista, a tak forma metodizmu, ktorá sa rozšírila vo Walese, bol kalvinistický metodizmus. Keď waleská osoba hovorí o metodizme, on alebo ona všeobecne myslí tento kalvinistický variant tiež známy ako Presbyteriánska cirkev vo Walese (názov, ktorý oni preferujú v týchto dňoch). Metodizmus v Anglicku nasledoval

Wesleyho teológiu, ktorá bola založená na výučbe Jacobusa Arminiusa, ktorý kladie dôraz na slobodnú vôľu ako protichodnú k predurčeniu Kalvína.

Neskôr tiež prišiel Wesleyanov metodizmus do Walesu, ale to tu bola menšinová denominácia a táto bola silná len v určitých špecifických oblastiach. Avšak kalvinisti (stále) dodržiavajú (a počul som tento argument od jedného kalvinistu v mojom dome pred niekoľkými rokmi), že "Wesleyáni" nemajú právo

byť v dôsledku dohody medzi Whitfieldom a Wesleyom vo Walese.

Musím povedať, že étos oboch foriem metodizmu bol veľmi odlišný. Mali veľmi odlišné kultúry od seba navzájom. Bola tam dokonca pesnička o Kalvinistoch: "Neprijemní, krutí metodisti (t.j. kalvinisti), ktorí idú do kaplnky bez akejkoľvek milosti (blahodati) ...."

Preklad: Ing. Branislav Šomodík

Pascha 2013 vo severnom Walese

Ako každý rok, tak aj tento rok, sa všetci pravoslávni kresťania vo Walese stretli pól hodinu pred začatím paschálnej nedeľe v chráme všetkých svätých Walesu, ktorý bol ponorený do úplnej tmy. Otec Deiniol sa pripravoval v oltárnej časti chrámu spolu s dvoma diakonmi na začatie najväčšej oslavy pravoslávnych kresťanov.

Po úvodných modlitbách otec Deiniol zapálil trojhrannú sviecu, od ktorej sa postupne rozožali všetky sviečky veriacich v chráme. S takto zapálenými sviečkami sa veriaci vybrali prejsť okolo chrámu, ktorý sa počas pochodu z tmy premenil na vysvietený svätostánok.

Pred dverami chrámu boli prečítané paschálne modlitby a veriaci s úsmevami a blahoželaniami začali oslavovať sviatok Christovho zmŕtvychvstania. "Christos vstal z mŕtvych! Vpravde vstal z mŕtvych!" bolo počuť v najmenej piatich jazykoch.

Každý rok sa ja osobne teším na tieto krásne slová sv. Jána Zlatoústeho vo viacerých jazykoch:

Ak je niekto zbožný a bohobojný, nech sa pokochá tohto blahého a jasného sviatku. Ak je niekto múdry sluha, nech sa teší a raduje u svojho pána. Ak sa niekto namáhal v pôste, nech dostanete raz odmenu. Ak niekto pracoval od prvej hodiny, nech dnes prijme spravodlivú odplatu. Ak niekto príde po tretej hodine, nech ďakuje a oslavuje. Ak niekto dôjde po šiestej hodine, nech nezúfa, pretože nič mu nebude ubraté. Ak niekto dôjde po deviatej hodine, nech pristúpi bez rozpakov a bázne. Ak byniekto stihol o jedenástej hodine, nech sa nebojí spomalenia: pretože Vládca je láskavý a prijme posledného ako prvého;

uspokojí toho, kto prišiel o jedenástej hodine, práve tak, ako robotníka od prvej hodiny (Mt 20,13); posledného miluje, a prvému lahodí; tomu to dá a toho aj obdaruje; prijíma skutky a bozkáva úmysel; váži si aktivity a chváli návrhy. Pretože vojdete všetci v radosť svojho Pána: prví aj druhí mzdu prijmite! Bohatí aj chudobní, jeden s druhým spievajte. Zdržanliví aj leniví, ctite tento deň. Postiaci aj nepostiaci, radujte sa v dnešný deň! Stôl je naplnený, požívajte všetci. Baránok je pripravený, nikto nech neodchádza naprázdno. Všetci požívajte zo stola viery, všetci prijmite bohatstvo milosti. Nikto nech nenarieka, že má nedostatok, pretože sa zjavilo spoločné kráľovstvo. Nikto, nech neplače nad priestupkami, lebo z hrobu zažiarilo odpustenie. Nikto, nech sa nebojí smrti, pretože nás vyslobodila smrť Spasiteľa. Zničil ju ten, ktorý nad ňou zvíťazil. Premohol peklo, keď do neho vstúpil. Peklo sa zarmútilo, keď okúsilo z jeho tela. Predpovedá to, prorok Izaiáš vraviac: „Peklo bolo plné trpkosti, keď Teba tam dole

postretlo (Iz 14,19).“Bolo plné trpkosti, lebo bolo zrušené. Bolo plné trpkosti, lebo bolo zosmiešnené. Bolo plné trpkosti, lebo bolo umŕtvené. Bolo plné trpkosti, lebo bolo zhodené. Bolo plné trpkosti,

lebo bolo zviazané. Prijalo telo a pripadlo Bohu. Prijalo zem a stretlo sa s nebom. Prijalo, čo videlo, a upadlo do toho, čo nevidelo. Kde je ,ó, smrť, tvoje víťazstvo? Kde je, ó, smrť, osteň tvoj? (1 Kor 15,55) Christos vstal z mŕtvych, a ty si zvrhnutá! Christos vstal z mŕtvych, a padli démoni! Christos vstal z mŕtvych, a radujú sa Anjeli! Christos

vstal z mŕtvych, a vládne život! Christos vstal, a žiaden mŕtvy nie je v hrobe: „Christos vstal z mŕtvych, počiatok tých, ktorí zosnuli (1 Kor 15,20)“. Jemu patrí sláva a panovanie od teraz až na večné veky. Amen.

Potom sa začala slávnostná svätá Liturgia, ktorá je s takouto atmosférou iba raz v roku. Bola nielen slávnostná, ale aj duchovná. Akoby aj Anjeli nad naším chrámom oslavovali zmŕtvychvstanie Toho, nad Ktorým smrť nemala moc a nemohla ho udržať v pekle, ktoré dovtedy držalo každého. Aj zbor spieval akosi slávnostnejšie ako počas iných nedeľných Liturgií. Celá táto oslava Boha, Ktorý sa stal človekom pre nás všetkých, bola završená prijímaním Tela a Krvi nášho Spasiteľa, na ktorom sa zúčastnilo veľa ľudí, čo ma osobne veľmi potešilo. Svätci hovoria: Niet nič väčšieho, ako keď sa Boh stal človekom. Ja len dodám, že tento Bohočlovek sa za nás obetoval spôsobom, ktorý ľudia nikdy úplne nepochopia, lebo Božie cesty sú vpravde nevyspytateľné...

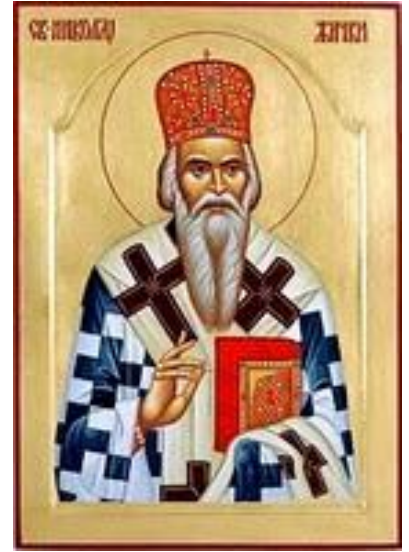
Po záverečných slovách svätej Liturgie, už takmer o tretej hodine ráno, sa veriaci občerstvili chutným jedlom a nápojmi, ktoré všetkým z lásky pripravili bohuznámi veriaci spolu s otcom Deiniolom. Nech ich

všetkých, ako aj vás, spasí Boh.

BS

Vladyka Nikolaj Velimirovič: Duchovné poučenia

- Kélie tvojej duše je jediný dom, do ktorého nemôže nikto vojsť bez tvojej vôle. Medzitým mnohí ľudia chránia svoje statky a ohrady. Chodí do svojej kúbie a zatvor za sebou dvere, hovorí Spasiteľ. Nedaj svojim myšlienkam, aby blúdili po svete. Vezmi ich do svojho srdca. Tam je stretnutie s Tvojím Bohom. Zvíťaz nad rozsievateľnosťou (myšlienok) a budeš naozajstný víťaz. I prijmeš veniec slávy.

- Raz nejaký človek došiel do monastiera Žiča a videl mnohých murárov, ako murujú. Spýtal sa ich, či je v monastieri nejaký duchovný murár, ktorý by ho naučil, ako sa stavia dom duše. Poslali ho za jedným starcom a ten mu odpovedal: vykop hlboké základy a rozmýšľaj o tajomstvách Božstva. Vykopanou zeminou zahádz jamu, čo sa volá záhada smrti. Na základy postav veľké kamene od Christových odkazov. Zahas vápno slzami pokánia. Daj do vápna dosť piesku – modlitby. Nasyp do malty cement – lásku - k Hospodinu. Pritlač každý kameň kladivom viery. Naprav skalu dobrou nádejou. Steny pomaž olejom milosrdenstva. Daj do skladu poslušnosť. Zakry ho krovom od žalmov a duchovných piesní. Podvihni stĺpy od života svätých. Daj okná a dvere z dreva, čo sa volajú večnosť. Toto všetko obi doskami trpezlivosti. Dones si nábytok – dobré skutky. Posväť dom znamením kríža. Na to vojdí do toho miesta a živá bude tvoja duša. Taký dom nezhnije ani časom, ani večnosťou.
- Ak zvíťazíš, všetko ti bude dané po Božom sľube. Kto zvíťazí, dostane všetko. Eva bola podvedená i porazená otcom každej ľži. A skrze Christa sa ponúka víťazstvo každému človeku, ktorý chce viac víťazstvo ako porážku.
- Spomeňte si na Lótovu ženu, hovorí Hospodin. Odchádzajúc zo Sodomy sa obrátila, a v tom (momente) skamenela. I ty sa neobracaj a nevracaj ku svojim slabostiam, nad ktorými si už zvíťazil. Spomeň si na všetky Božie zázraky, ktoré Boh učinil v tvojom živote od kolísky doteraz a nepochybuj nad mocou a milosťou Svojho Boha. Bud' s Ním v myšlienkach a víťazne kráčaj smelo napred. Boh u teba zvíťazí namiesto teba. Jemu pripisuj všetky víťazstvá a v sebe udržuj radosť.
- Neposudzuj les podľa dreva. Hovorí jedno príslovie. To sa môže hovoriť o všetkých, ktorí v prírode nevidia Boha, Spasiteľa nášho. I Adam sa stratil medzi drevom, keď sa mu hriechom zatemnila duša. Nech sa

nezatemní tvoja duša, ty nie si už viac Adamov, ale Christov. Adam zahnal seba i svoje potomstvo do tieňa stvorenia prírody a Christos ho vyniesol na nebo i vydvihol svojich nasledovníkov nad prírodu. Vydvihol ich z prírody (prirodzenosti) ako Mojžiš (vyviedol) izraelský ľud z Egypta. Choď ďalej za víťazom Christom a budeš účastník Jeho víťazstva. I prijmeš vence a budeš sa radovať. Kto zvíťazí, dostane všetko.

- Prázdnosť i klamlivé slovo odožeň odo mňa, Hospodine. To je modlitba premúdreho Kráľa (Prislovie Šalamúnove 30, 8). Prázdnosť je všetko, čo neslúži Bohu a klamstvo je všetko, čo sa protiví Božím zákonom. Zvíťaz nad prázdnosťou a to službou Bohu, zvíťaz nad klamstvom kázaním duchom Pravdy. Hospod' sľúbil: Kto zvíťazí a vydrží do konca, dám mu moc nad neznabohmi. Neznabožstvo je súčet prázdnosti a klamlivosti. Drž sa Boha i Božej pravdy, tak ti dám moc nad neznabohmi.
- Boh od nás chce čistotu srdca. Slepí farizeji, očistite najprv čašu zvnútra a diela budú i zvonku čisté. Tk hovoril Isus židovským farizejom, ktorí sa starali len o vonkajší vzhľad a zvnútra boli plní nepravdy, zisku i chcenia. Preto chválil tých s čistým srdcom hovoriac: Blažení sú čistým srdcom, pretože oni Boha uzrú. A uzrieť Boha v tomto veku a hľadať ho vo večnosti s anjelmi a spravodlivými to je šťastie nad každé šťastie. To je najsladší plod víťazstva.
- Isuse Syne Božij, pomiluj mja! (Isuse Synu Boží, zmiluj sa nado mnou!) – nech táto modlitba neodpadáva od tvojho srdca. Hovor meno Víťaza, tak zvíťazíš nad smrťou a život sa udomácní u teba. Toto je skúsenosť všetkých svätých podvižníkov. Menom Isusovým oni víťazili nad smrťou a tak zdedili život večný. Lebo niet iného mena pod slnkom, ktoré by zachraňovalo.

Zo srbčiny preložil Ivan Murín

Biskup Nikolaj Velimirovič

Biskup Nikolaj Velimirovič, jeden z najväčších mysliteľov a teológov 20. Storočia, bol veľkou osobnosťou srbského národa. Patrí k najväčším pravoslávnyim teológom. Narodil sa 23.12.1880 (v deň pamiatky sv. Nauma Ochridského, jedného z piatich učeníkov svätých Cyrila a Metoda) v dedinke Lelič v západnom Srbsku. Bol najstarším z deviatich detí zbožných rodičov Dragomíra a Kataríny.

Pokrstený bol v monastieri Čelije, zasvätený svätým archanjelom. Práve tu sa učil prvé krôčiky zbožnosti, keď v doprovode svojej múdrej matky, ktorá sama neskôr zasvätila svoj život Bohu, často prichádzal na bohoslužby.

Prvé školské vzdelanie dostal v monastieri Čelje. Na odporúčenie svojho učiteľa Michala bol neskôr prijatý na gymnázium, ktoré patrilo k najstarším v celom Srbsku. Po ukončení šiesteho ročníka gymnázia sa Nikolaj rozhodol študovať na Vojenskej akadémii, ale lekárska komisia ho

zo zdravotných spôsobov neodporučila. Pokračoval v štúdiu na seminári svätého Sávu v Belehrade. Po ukončení seminára krátky čas pôsobil ako učiteľ v dedinách Dračič a Leskovice. V roku 1908 dokončil štúdium v Berne, kde obhájil svoju doktorandskú dizertáciu z teológie na tému: „Viera v Christovo vzkriesenie ako základná dogma kresťanskej Cirkvi“ a získal akademický titul doktor teológie. Po ukončení Bernskej univerzity pokračoval mladý a nadaný teológ v štúdiu filozofie na uznávanej univerzite v Oxforde, kde získal svoj druhý doktorát (1909). V priebehu leta tohto istého roka v Ženeve vo Švajčiarsku napísal otec Nikolaj svoju druhú dizertačnú prácu s názvom „Filozofické učenie Georgie Berkelyho“ vo francúzštine.

Po príchode domov ochorel, pričom sľúbil, že ak je jeho služba potrebná Pánovi, ten ho zachráni. Po uzdravení odišiel do monastiera v Rakovici, kde prijal Nikola 20. 12. 1909 mníšstvo s menom Nikolaj a v rovnaký deň prijal tiež svätú Tajinu kňazstva. V roku 1910 bol ustanovený za učiteľa do seminára svätého Sávu v Belehrade. V období I. svetovej vojny posilňoval svoj ľud kázňami, pomáhal trpiacim a chorým.

Láska k slovanstvu ho hneď nasledujúceho roku priviedla do Ruska, kam nadaný jeromonach (mních + kňaz) Nikolaj odišiel na ročnú stáž na Petrohradskú duchovnú akadémiu. Tu, zahalený závojom mlčania o svojich doterajších akademických úspechoch, sedel študent Nikolaj v laviciach s nič netušiacimi spolužiakmi, ktorí o jeho

západoeurópskych doktorátoch nemali najmenšieho poňatia. Avšak podobne, ako sa lesk zlata neskryje pred slnečnými lúčmi, nebolo možné, aby i žiara a svätosť života neprenikla tenkým závojom štúdia bohoslovía pri jeho ruskom pobyte. Svojím rečníckym umením a získanými vedomosťami ohromil vtedy nadaný kandidát bohoslovía v Petrohrade nielen svojich spolužiakov, ale tiež všetkých profesorov. Nakoniec i sám petrohradský metropolita Antonij (Vadkovskij) mu za jeho nadanie zaistil bezplatnú pútnu cestu po celej Rusi. Táto cesta,

ktorá viedla prevažne k ruským svätyniam, toľko na budúceho vladyku zapôsobila, že na žiadnu inú zem nespomínal s väčšou láskou než na Rusko. Len málokto vtedy tušil, že za necelých sedem rokov pokryje na mnoho desaťročí svätú Rus temný mrak bolševickej tyranie, za ktorej boli ničené nielen najväčšie a najkrajšie ruské svätyne, ale predovšetkým i desaťtisíce životov pravoslávnych kresťanov.

Po návrate z Ruska sv. Nikolaj pokračoval v prednáškovej činnosti na belehradskom seminári svätého Sávu.

Jeho akademické uznanie z Oxfordu otvorilo vladykovi bránu i do sídla anglickej vlády, kde na jeho osobu neskôr spomínal s uznaním jeden anglický biskup: „Jedného dňa prišiel archimandrita Nikolaj Velimirovič, a po troch mesiacoch zanechal dojem, ktorý trvá až do dnešných dní.“ Potom, čo zavŕšil svoju misiu v Anglicku, čakali ho ďalšie závažné úlohy: organizácia Srbskej pravoslávnej cirkvi v USA, obrana práv srbských emigrantov v Amerike. Neangažoval sa však iba v prospech Srbov, ale pomáhal rovnako tisícom emigrantov z Chorvátska a Slovinska, ktorých z ich domovov vyhnala vojna s Rakúskom. Vladyka Nikolaj sa vďaka svojim duchovným a intelektuálnym darom stal skutočným vyslancom svojej vlasti, neprestavajúc byť pravým „vyslancom Christa a jeho Cirkvi“.

Po svojom návrate späť do vlasti bol 12.marca 1919 Nikolaj vysvätený za biskupa pre Žičskú eparchiu. Po prednáškach v Amerike, kde vyzýval západný svet k pravým

prameňom a skale celej ich kultúry a civilizácie k Pánovi a Spasiteľovi Isusovi Christovi, ho nazvali druhým Izaiášom a Novým Zlatoústym. V roku 1921 napísal paschálny list všetkým srbským pravoslávny m cirkevným obciam v Amerike a načrtol plán vytvorenia srbskej pravoslávnej eparchie v Amerike.

V rokoch 1920 až 1930 duchovne sa staral tiež o eparchiu Ochridskú, ktorá sa vďaka

jeho energickému a prezieravému pôsobeniu dokázala vnútorne zjednotiť a čoskoro zaznamenala veľkú cirkevnú obnovu. Jeho usilovná práca na nive Cirkvi zahrňovala výučbu náboženstva v školách, pomoc chudobným, zakladanie sirotincov či významnú prácu na poli boja proti herézam a

novodobým sektám. V Bitolskom seminári Ochridskej eparchie prednášali v tej dobe okrem iných sv. Ján Šanghajský a Sanfranciský či ctihodný Justin Popovič a študovali tu tiež českí študenti. Mnoho preto neprekvapí, že vďaka svojmu vehlasu nechýbal sv. Nikolaj Velimirovič ani pri slávnostnej chirotonii prvého novodobého českého pravoslávneho biskupa Gorazda, ku ktorému došlo v Sremských Karloviaciach v roku 1920; odtiaľ tiež pochádzajú jeho krásne kázania k tejto príležitosti. I ako biskup bol sv. Nikolaj vysielaný Srbskou cirkvou na medzinárodné misijné cesty, odtiaľ sa v roku 1934 definitívne vrátil na svoju pôvodnú katedru biskupa žičského s rezidenciou v Kraljevu.

Od svojej biskupskej chirotonie pôsobil vladyka Nikolaj aktívne i ako misionár uprostred vlastného národa; svoje plody prinieslo hlavne jeho úsilie o obnovu monastierského života. V jeho eparchii tak mohli opäť zažiť mnohé monastiere a pravoslávne svätyne vo svojej pôvodnej kráse, tak ako tomu bolo v dobe pred tureckým v pádom. Sv. Nikolaj bol pre svoju lásku k Bohu a dobrotivosť k ľuďom ešte za života nazývaný „deduškom vladykom“, nikdy však neprestal byť tým „srbským Zlatoústym“,

neprepočiteľným hlasom svedomia svojho zmučeného, ale bohobožného národa, ktorého sa po celý svoj život zastával ako doma, tak v zahraničí. O nič pozadu za jeho akademickou pôsobnosťou nezostala ani jeho medzinárodná cirkevná pôsobnosť, ako i jeho úzke puto s Chilandarem a sesterskými cirkvami Bulharska a Grécka. Pre blaho cirkvi nikdy nebol zbabelý a aj na sklonku života si opakoval slová apoštola Pavla: “Dobrý zápas som bojoval, beh som dokonal, vieru som zachoval!”

V sociálnej oblasti založil náboženské hnutie: “Hnutie modliacich sa k Bohu”, ktoré malo veľký podiel na obnovení liturgického a cirkevného života v Srbsku medzi I. a II. Svetovou vojnou. Zaslúžil sa o vybudovanie cintorínov, kaplniek a posvätných miest. Obnovil spustošené a zničené monastiere. Vybuďoval internát pre chudobných žiakov a siroty v Bristolí. Zaujímal sa o rozvoj sirotincov pre trpiacich Srbov. V roku 1941 bolo Kráľovstvo Srbov, Chorvátov a Slovincov napadnuté nacistickým Nemeckom. Od samého počiatku nemeckej okupácie Srbska bol vladyka Nikolaj dôsledne izolovaný. Za svoje otvorené protifašistické postoje bol ešte 12.7. roku 1941 uväznený a umiestnený do vtedy prísne strážených monastierov Žiča a Ljubostinja. Krátko nato bol spolu so srbským patriarchom Gavrilom premiestnený do monastiera Vojlovica u Pančeva, odtiaľ boli obaja 14. septembra 1944 odvečení do nemeckého koncentračného tábora Dachau. Za jeho bránami prežil vladyka dny plné šialenstva a nepodeliteľných hrôz a skôr, než stačili tábor v máji 1945 oslobodiť americká vojska, bol tu sám kruto mučený. Po oslobodení a konečnom víťazstve nad fašistickým Nemeckom sa vladyka chcel pôvodne vrátiť späť do vlasti, keď však zistil, že bola v Srbsku nastolená ateistická vláda, rozhodol sa radšej zostať v emigrácii a podporovať Cirkev a verný srbský ľud zvonku. Po celom svete začala vtedy pôsobiť početná veľmi silná srbská diaspora a hlavne Srbská pravoslávna cirkev sa starala o mnoho monastierov a seminárov za hranicami Srbska. Srbskej cirkevnej komunite v Amerike chýbala predovšetkým vnútorná konsolidácia, a práve o ňu sa po celý zvyšok svojho života neúnavne staral

vладыка Nikolaj. Nehľadiac na svoje podlomené zdravie, pôsobil vladyka Nikolaj po vojne ešte chvíľu v Anglicku a od roku 1946 definitívne v Amerike. Tam pokračoval vo svojej misijnej a literárnej činnosti. Počas svojho pobytu sa venoval teologickej a spisovateľskej práci, napísal niekoľko kníh, a popritom dokázal vyučovať kedykoľvek a kdekoľvek. Pôsobil ako profesor pravoslávnych duchovných škôl: v srbskom duchovnom seminári sv. Sávy v Libertvillu, ďalej v Newyorskej akademii sv. Vladimíra, vo Sväto-Trojickom seminári v Jordanvillu či v seminári pri Monastieri sv. Tichona v South Canan v Pensylvánii (najskôr vo funkcii dekana a potom rektora). Práve v poslednom menovanom zastihol vladyku Nikolaja 18. mája 1956 blažený spánok, do ktorého ho k jeho nebeskému Otcovi vypravadila vytrvalá nočná modlitba. Z ruského Sväto-Tichonovského monastiera bolo telo milovaného vladyky Nikolaja prevezené do srbského monastiera svätého Sávy v Libertvillu severne od Chicaga., kde bolo 27. marca 1956 pochované v sprievode kresťanov z celého sveta. Na prosby srbského národa, popredí veriacich Šabacko-valjevskej eparchie, boli nakoniec sväté ostatky vladyky Nikolaja prevezené zo Spojených štátov do Srbska, kam dorazili 20. júna 1991.

Najprv boli prechodne umiestnené v Belehrade, potom v monastieri Žiča, odtiaľ boli nakoniec prevezené do rodného Leliče: tu ho vladykovi príbuzní umiestnili do tzv. zadužbiny* sv. Mikuláša, čím bol v rodine Velimirovičových zasvätený tradičný srbský

sviatok „Krstná Sláva“. V máji roku 2003 bol vladyka Nikolaj synodom Srbskej pravoslávnej cirkvi oficiálne kanonizovaný a pripočítaný k zástupu srbských svätých. Posvätný synod rozhodol, že pamiatka sv. vladyky Nikolaja Srbského, biskupa žičského a ochridského, bude slávená v deň jeho blaženého zosnutia (5. / 18. marca) a v deň prenesenia jeho svätých ostatkov späť do vlasti (20. apríla / 3. mája).

Požehnaj mojich nepriateľov, ó, Pane

(Sv. Nikolaj Velimirovič)

„Požehnaj mojich nepriateľov, ó, Pane. Dokonca aj ja ich žehnám a nepreklínam.

Nepriatelia vyhnali ma do svojej náruče viac ako priatelia.

*Kamaráti sa viazali ku zemi, nepriatelia ma odpútali od zeme a zbúrali všetky svoje
ašpirácie na tomto svete.*

*Nepriatelia ma urobili cudzincom vo svetských sférach a cudzím obyvateľom na
tomto svete. Rovnako ako štvaná zver nájde bezpečnejší úkryt, než zviera, ktoré nie
je štvané, tak aj ja, prenasledovaný nepriateľmi, našiel som útočisko najbezpečnejšie,
keď som sa uvelebil pod Tvojou svätyňou, kde ani priatelia, ani nepriatelia, nemôžu
zahubiť moju dušu.*

Požehnaj mojich nepriateľov, ó, Pane. Dokonca aj ja ich žehnám a nepreklínam.

Oni skôr než ja priznali moje hriechy pred svetom.

Potrestali ma, keď som váhal potrestať sám.

Trápili ma, keď som sa snažil utiecť mukám.

Nadávali mi, keď som si sám lichotil.

Pľuli na mňa, keď som sa sám naplnil aroganciou.

Požehnaj mojich nepriateľov, ó, Pane. Dokonca aj ja ich žehnám a nepreklínam.

Kedykoľvek som sa sám urobil múdрым, oni ma nazvali hlúpym.

Kedykoľvek som sa sám urobil mocným, oni ma zosmiešnili, ako by som bol trpaslík.

Kedykoľvek som chcel viesť ľudí, oni ma strčili do úzadia.

*Kedykoľvek som sa ponáhľal k obohateniu seba, oni mi v tom zabránili so železnou
rukou.*

Zakaždým, keď som si myslel, že budem pokojne spať, oni ma prebudili zo spánku.

*Zakaždým, keď som sa snažil vybudovať domov pre dlhý a pokojný život, oni mi ho
zbúrali a hnali ma preč.*

*Skutočne, nepriatelia ma urobili voľným od sveta a natiahli moje ruky k lemu Tvojho
odevu.*

Požehnaj mojich nepriateľov, ó, Pane. Dokonca aj ja ich žehnám a nepreklínam.

Požehnaj a rozmnož ich; vynásob ich počty a urob ich ešte horkejšími proti mne,
tak, aby môj útek ku Tebe nemal žiaden návrat,
tak, aby všetky nádeje v ľuď boli roztrúsené ako pavučiny,
tak, že absolútny pokoj môže začať vládnuť v mojej duši,
tak, že moje srdce sa môže stať hrobom mojich zlých dvojčiat, arogancie a hnevu,
tak, že by som mohol zhromaždiť všetky svoje poklady v nebi,
ah, takže môžem byť konečne oslobodený od sebaklamu, ktorý ma zaplietol do
hroznej siete ilúzií života.

Nepriatelia ma naučili, čo málokto vie, že človek nemá žiadnych nepriateľov na svete
okrem seba samého.

Jeden nenávidí svojich nepriateľov iba dovtedy, pokiaľ si neuvedomí, že to nie sú
nepriatelia, ale krutí priatelia.

Je naozaj pre mňa ťažké povedať, kto mi urobil viac dobrého a kto urobil viac zlého
vo svete: priatelia alebo nepriatelia.

Preto požehnaj, ó, Pane, oboch: mojich priateľov a nepriateľov.

Otrok preklína nepriateľov preto, že nerozumie. Ale syn ich žehná, lebo rozumie.

Syn vie, že nepriatelia sa nemôžu dotknúť jeho života.

Preto si voľne kráča medzi nimi a modlí sa k Bohu za nich.“

Básnické okienko

Svätý Evanjelista a Apoštol Marek

Evanjelista Marek do Egypta zletel

ako včela s medom

a Egypt pocítil

Slasť Christovho medu, náuky živej,
slasť.

A začali ľudia Christa obdivovať
a Božiu pozornosť, ako sa prevtelil,
pre spasenie ľudí, ako sa ponížil.

A ako sa vzkriesil, v tej sláve a moci –
"Dosiaľ sme chodili ako v tme po noci.

Egypt'ania vravia – už nám slnce jasní,
radujme sa, ľudia, tomuto svetlom dni!"

Lež výšev si skvelý, Marek krvou zalial,
preto každý idol dolu sa stroskotal.

*A Egypt sa krstil, tá zem faraónov
nivou Božou sa stal, cirkev apoštolov!*

.....
*Ochridský Prológ, Sv. vladyku Nikolaja
(Velimiroviča) pre 25.04. (po
`starom`) 8.05., po `novom` kalendári,*

Svätý Veľkomočeník Juraj + 303 (Georgios, Jorgos)

*Svätý Juraj na vysokom koni
od šarkana dievčičku zachráni.
Na oštepe má znamenie kríža,
zbraň to svätá, neporaziteľná.
Ved' tou zbraňou on draka porazí,
potom dievča zdravé otcu vráti
Až len Boha dobrotou zadlží,,
vencom slávy Boh sa mu oddlží.*

*Juraj svätý, srdcom bohatierskym,
bohatstvo si rozdal chudobným.
A česť svetskú i slávu odhodil
a pre Christa, to meno víťazné,
trýzeň prijal, muky dobrovoľné.
Telo skrušil pre spasenie duší.
Až len Boha dobrotou zadlžil
vencom slávy Boh sa mu oddlžil.
Juraj svätý a víťazoslávny
aj dnes jazdí s oštepom krížovým.
Pravdu bráni, nepravosť potresce,
kto ho volá s vierou a slzami.
Kto ho prosí s duševným pokáním,
svätý Juraj na pomoc mu letí.
Boha samého dobrotou zadlžil,
vencom slávy Boh sa mu oddlžil.*

***Pád Carihradu (29.máj 1453)
Cisár Konštantín XI***

*Cár Konštantín Carihrad odvážne bránil
a v duchu sa ticho k Bohu takto modlil:
- Ó, Všemocný Bože, čo z nebies
pozeráš
a krivde nad pravdou ovládnuť nedáš.
Kresťania proti Tebe nesmierne zhrešili,
prikázania Tvoje nemierne šliapali.*

*Bez Tvojho súhlasu tento zápas nie je,
skrže hriechov ľudu táto krv sa leje.
Ak je Tvoja vôľa, aby ten hrad padol,
národ mi povzbudíš, by sa nepreľakol.
Nenávisť nech trpí ,
dopadne posmechu,
avšak nech vytrpí s dúfaním, pokáním.
Pre hriechy skoršie aj s trpkým
vzdychaním.
Viny kým operie a pre zlo zaplatí,
kýmkoľvek sa Tebe úplne nevráti.
Akže Ťa mať bude, on
bude bohatý,*

*By kríž nepošliapal, k islamu sa nedal,
porobu nech znáša do novej slobody,
nech bude otrokom, nech aj sluhom
bude.
Ty im vynahradíš odňaté klenoty.
Carihrad na zemi, bude či nebude,
Carihrad na nebi Ty si už zhotovil.
Kde panuješ slávne so svätými svojimi,
pred tým Carihradom, ajhľa, aj ja
stojím.
Ó, zmiluj sa, Bože, našej hriešnej duši,
keď sa nové stáva, staré nech sa zruší.*

"Ochridský prológ" sv. vладыky Nikolaja
(Velimirovića)pre dnešný 29.05 (po
'starom) t.j. 11.06. po 'novom',

preklad psd

Všetkým sympatizantom pravoslavia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v priestoroch Agentúry sociálnych služieb na ulici 9. mája so začiatkom o 9:30 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 10:00 hodine. Všetky sviatočné bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426.

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.sk www.pravoslavie.sk